

Bulaşıcı Hastalık Broşürü

Sarı Humma, potansiyel olarak öldürücü olabilen bir virüs hastalığı olup, Güney Amerika ve Afrika'nın bazı yerlerinde sivrisinekler tarafından bulaştırılmaktadır. Bu yerlere gidenlerin aşı yaptırmaları zorunludur.

Sarı Humma

Sarı humma nedir?

Sarı humma astalığı, Güney Amerika ve Afrika'nın bazı yerlerinde sivrisinekler tarafından insanlara bulaştırılan bir virüs hastalığıdır.

Belirtiler nelerdir?

- Hastalığın belirtileri arasında ani ateş, üşüme, kas ağrıları, bel ağrısı, baş ağrısı, mide bulantısı ve kusma sayılabilir; bunlar virüsün vücuda girmesinden üç ila altı gün kadar sonra meydana çıkar. Üç ila dört gün kadar sonra çoğu hastalar biraz iyileşir ve belirtileri kaybolur.
- Ancak hastaların %15'inde kanama (ağız, burun ve göz ve/veya midede), sarılık (cildin ve gözlerin sararması), kusmaya sebep olan karın ağrıları ve böbrek işlevlerinde sorunlar görülebilir. Bu hastaların da yarıya yakını iyileşir; ancak kalan kısmı bu belirtilerin ortaya çıkmasından 10-14 gün kadar sonra ölürler.

Nasıl yayılmaktadır?

- İnsanlar ve maymunlar bu virüsün en çok bulaştığı yaratıklardır.
- Hastalığın yayılması için 'Aedes aegypti' adı verilen belli bir sivrisinek çeşidine ihtiyaç vardır
- Bir kimsede hastalığın ortaya çıkması için sivrisinek tarafından ısırıldıktan sonra üç ila altı gün zaman gereklidir
- Hastalığa yakalanan kişiler, belirtilerin ortaya çıkmasından sonra 5 gün süreyle hastalığı sivrisineklere bulaştırabilirler
- Hastalık insandan insana veya hayvandan insana doğrudan bulaşmaz.

Kimler risk altındadır?

Sarı humma sadece Afrika ve Güney Amerika'da ekvatora yakın olan ülkelerde görülür. Aşı yaptırmadan bu yerlere seyahat edenlerin ve bu bölgelerde yaşayan halkın bu hastalığa yakalanma riski vardır.

Hastalık nasıl önlenir?

Sarı hummanın önlenmesinin en etkili yolu aşı yaptırmaktır.

- Aşının, onaylı bir aşı merkezinde yaptırılması şarttır ve hastaya bir uluslararası sarı humma aşı sertifikası verilmesi gerekir. Bölgenizdeki halk sağlığı birimi onaylı aşı merkezlerinin bir listesini size verebilir (lütfen aşağıdaki irtibat bilgilerine bakınız)
- 1908 tarihli Avustralya Karantina Yasası'na (*Australian Quarantine Act, 1908*) göre Avustralya'ya girişten önceki son altı gün içinde sarı hummanın yaygın olduğu ülkeler listesinde bulunan bir yerde bir gece veya daha fazla kalan bir yaşından büyük herkesin bir uluslararası sarı humma aşı sertifikası sağlaması gerekmektedir. Sarı humma ilan edilen ülkelerin listesini şu sitede bulabilirsiniz:
<http://www.health.gov.au/internet/wcms/publishing.nsf/content/health-pubhlth-strateg-communic-factsheets-yellow.htm>
- Ülkeler, kısa süre önce sarı humma bulaşıklı bir ülkeye seyahat eden kimselerin geçerli bir uluslararası sarı humma aşı sertifikası sağlamadıkları takdirde, ülkeye girişlerini geri çevirebilirler. Bazı ülkeler ise, aşılınmamış olan kimselerin sınırlarında aşı olduktan sonra girişlerine izin verebilirler. Bu gibi durumlarda verilen aşının sterilliği her zaman garanti edilemez.
- Bir uluslararası sarı humma aşı sertifikası olmadan sarı humma bulaşıklı bir ülkeden Avustralya'ya gelen kimseler buraya vardıklarında, Avustralya Karantina Teftiş Servisi (Australian Quarantine Inspection Service - AQIS) görevlileri tarafından sorgulanacaktır. AQIS görevlileri aşı yaptırmayan kimselerin Avustralya'ya girişine sadece sarı humma bulaşıklı bir yerden ayrıldıktan sonraki altı gün içinde sarı humma belirtisi göstermeleri halinde bunu sağlık makamlarına bildireceklerini yazılı olarak kabul ettikleri takdirde izin vereceklerdir.

Sarı humma bulaşıklı ülkelere seyahat edenler ayrıca, sivrisinek ısırmasından kaçınmak için gerekli olan şu önlemleri almalıdırlar:

- Bol ve uzun kollu elbiseler giyilmesi
- Vücudun açık kalan yerlerine sivrisinek kovan (DEET veya picardin içeren) ilaçlar sıkılması
- Sivrisineklerin giremediği yerlerde konaklama (örneğin, cibinlik kullanma).

Nasıl teşhis edilmektedir?

Benzer işaret ve belirtileri olan başka çeşitli hastalıklar mevcut olduğu için sarı hummayı hastalığın ilk safhalarında tanımak zordur. Hastalığı teşhis için bir kan testi yapılması gerekir.

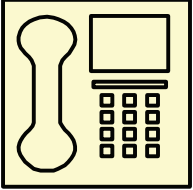
Nasıl tedavi edilmektedir?

- Sarı hummanın özel bir tedavi yöntemi yoktur. Hastalar su kaybını önlemek ve yüksek ateş için tedavi edilebilirler. Ciddi derecede hasta olanlar için yoğun bakım gerekli olabilir.
- '*Aedes aegypti*' sivrisineğinin yaşadığı yerlerde (Kuzey Queensland gibi) hastaların sivrisineğin giremeyeceği odalarda bakılması gerekir.

Halk sağlığı tepkisi nedir?

Laboratuvarların ve hastanelerin sarı humma vakalarını yerel Halk Sağlığı Birimlerine bildirmeleri zorunludur. Halk Sağlığı Birimleri, hastalığın risk etkenlerini belirlemek ve Avustralya'nın hassas b6lgelerinde sivrisinek enfeksiyonunu 6nlemek i7in olası vakaları araştırmaktadırlar.

Daha fazla bilgi – NSW'de bulunan Halk Sağlığı Birimleri

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au